

Crediteren zonder btw-risico?

Er worden in Nederland heel wat creditfacturen verstuurd. De vraag is of dit altijd zonder risico is. Crediteren mag, maar de nodige zorgvuldigheid moet wel in acht worden genomen. De Belastingdienst heeft daar een gedragslijn voor opgesteld.

Een factuur waarop ten onrechte of te veel btw in rekening is gebracht, moet gecorrigeerd worden. De opsteller van de factuur moet de onjuiste factuur terugnemen, al dan niet met uitreiking van een nieuwe factuur die wel voldoet aan de factuurvereisten. Een andere mogelijkheid is de onjuiste factuur aanvullen met een daadwerkelijk aan de ontvanger van de oorspronkelijke factuur uit te reiken creditfactuur, zodanig dat beide samen als een op de voorgeschreven wijze opgestelde factuur kunnen worden beschouwd. De uit te reiken nieuwe factuur of creditfactuur moet een duidelijke verwijzing naar de oorspronkelijke factuur te bevatten. Bij de herziening van ten onrechte of te veel gefactureerde btw moet de opsteller van de factuur het gevaar voor verlies van belastinginkomsten tijdig en volledig uitschakelen. Hij moet dit ook tegenover de Inspecteur aan kunnen tonen. Dit houdt in dat de opsteller van de factuur moet aantonen:

- dat de ontvanger van de factuur de ten onrechte of te veel gefactureerde btw niet in aftrek kan brengen, of
- dat de factuur door tijdige terugname niet is en niet meer kan worden gebruikt voor het uitoefenen van het aftrekrecht, of
- dat, wanneer de factuur wel is gebruikt voor het uitoefenen van het aftrekrecht, de ontvanger van de factuur de ten onrechte of te veel gefactureerde btw heeft teruggedraaid door deze btw op aangifte te voldoen.

Als de factuur is teruggenomen vóór het einde van de maand waarin deze is uitgereikt, moet, wanneer de ontvanger een ondernemer is, een door die ondernemer ondertekende verklaring in de administratie van de opsteller van de factuur aanwezig zijn. In die verklaring wordt aangegeven hoe met de ten onrechte of te veel gefactureerde btw is omgegaan. Een afschrift van deze verklaring

moet met het verzoek om teruggaaf worden meegezonden. Is echter sprake van een valse aan een ondernemer gerichte factuur, dan zal de opsteller van die factuur, ook al heeft hij de gefactureerde btw afgedragen, in het algemeen niet kunnen aantonen dat het gevaar voor verlies van belastinginkomsten tijdig en volledig is uitgeschakeld. In een dergelijke situatie is nu eenmaal niet uit te sluiten dat hij met behulp van deze valse factuur langs een omweg betaling beoogt te krijgen voor een prestatie die werd verricht voor een afnemer die geen aftrekrecht heeft. Als de ontvanger van de factuur de ten onrechte afgetrokken btw niet heeft terugbetaald, is niet voldaan aan de voorwaarde dat het gevaar voor verlies van belastinginkomsten is uitgeschakeld. Teruggaaf van btw aan de opsteller is dan niet mogelijk.

De opsteller van de factuur moet de ten onrechte gefactureerde btw terugbetalen aan de ontvanger van de factuur. Dit geldt niet altijd als de ontvanger geen ondernemer is. De opsteller moet tegenover de Inspecteur kunnen aantonen dat de btw is terugbetaald. Dit in het kader van de neutraliteit van de btw: voorkomen moet worden dat de onjuiste facturering en in het verlengde daarvan de herziening van deze facturering, de opsteller van de factuur op enigerlei wijze zou baten.

De herziening van ten onrechte of te veel gefactureerde btw, met inbegrip van het verzoek om teruggaaf van deze btw, moet gebeuren binnen vijf jaar na het einde van het jaar waarin de ten onrechte of te veel gefactureerde btw verschuldigd is geworden (de naheffingstermijn). Het hanteren van deze termijn geeft een extra waarborg bij de uitschakeling van het gevaar voor verlies van belastinginkomsten. Binnen deze termijn is namelijk eventuele naheffing van de in aftrek gebrachte btw nog mogelijk.

Gevolgen niet herzien

Wanneer de ten onrechte of teveel in rekening gebrachte btw niet door de opsteller van de factuur op aangifte is afgedragen aan de Belastingdienst, heeft de Inspecteur twee heffingsmogelijkheden. Te weten: heffing bij de opsteller van de factuur en naheffing wegens ten onrechte genoten aftrek bij de ontvanger van de factuur. Het ligt voor de hand dat de Inspecteur niet beide mogelijkheden benut, maar van slechts één mogelijkheid gebruikmaakt.

23 Controleer facturen

Controleer inkomende facturen op juistheid en of ze voldoen aan de factuurvereisten. Dit kan het risico van naheffing van in aftrek gebrachte voorbelasting beperken.

Naheffing leverancier (opsteller factuur)

De Inspecteur behoort zich eerst te wenden tot de leverancier als degene voor wie door de onjuiste factuur de verschuldigdheid van btw is ontstaan. Hij is verantwoordelijk voor het opstellen van de onjuiste factuur. Ervan uitgaande dat hij de vergoeding met daarin begrepen btw heeft ontvangen, sluit deze keuze ook aan bij de positie van de Belastingdienst als crediteur van deze btw.

Naheffing afnemer

De keuze om zich eerst te wenden tot de leverancier betekent niet, dat naheffing bij de afnemer van de te veel in aftrek gebrachte btw niet meer mogelijk is als naheffing bij de leverancier geen effect sorteert. De afnemer heeft immers een eigen verantwoordelijkheid voor wat hij zich in rekening laat brengen. Hij moet daarom de daaruit voortvloeiende schade zelf betalen. Hij is ook de meest gereede partij om erop toe te zien dat de aan hem uitgereikte factuur volgens de eisen der wet is opgemaakt.

Er zijn omstandigheden denkbaar waarin de aftrek bij de afnemer in stand kan blijven. Bijvoorbeeld, als de afnemer niet kan worden verweten dat hij bij de beoordeling van de aan hem uitgereikte factuur niet de nodige zorgvuldigheid heeft betracht en hij gezien de hem ter beschikking staande gegevens en het geheel van de feiten en omstandigheden redelijkerwijs tot de conclusie kon komen dat de leverancier de in rekening gebrachte btw verschuldigd was. Een en ander wordt per geval afzonderlijk beoordeeld.

In sommige situaties kan sprake zijn van een zodanige verwijtbaarheid aan de zijde van de afnemer dat, wanneer duidelijk is geworden dat naheffing bij de leverancier zonder resultaat blijft, de door de afnemer in aftrek gebrachte btw moet worden nageheven. Bijvoorbeeld als sprake is van kwade trouw en de afnemer de transactie bijvoorbeeld is aangegaan met de bedoeling een recht op aftrek te scheppen in de wetenschap dat deze btw door de andere partij niet zal worden voldaan.

Van een ondernemer wordt verwacht dat hij weet welke goederen en diensten onder het algemene tarief vallen en welke onder het verlaagde. Ook dient een ondernemer op de hoogte te zijn van tariefswijzigingen nu het gebruikelijk is dat daaraan op het tijdstip van invoering voldoende publiciteit wordt gegeven. Eigen kennis bij de afnemer wordt met name verondersteld indien toepassing van de wettelijke bepalingen in sterke mate afhankelijk is van de kenmerken van zijn onderneming. Een goede oriëntatie op de fiscale positie van de eigen onderneming behoort immers tot de normale bedrijfsvoering.

Te weinig gefactureerde btw

Als te weinig btw op de factuur is vermeld, kan de ondernemer dit wellicht het beste herstellen door een aanvullende factuur uit te reiken voor alleen de btw. De ondernemer is ook als hij geen aanvullende factuur uitreikt de te weinig gefactureerde btw verschuldigd. In dat geval geldt dat in het totaal van de wel gefactureerde bedragen de btw is begrepen. ■